

Cal Benach

Sant Sadurní d'Anoia

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: c. d'en Torres i Bages, 7.
Alçada: 155

Coordenades:

Latitud: 41.42424
Longitud: 1.79038
UTM Est (X): 398923
UTM Nord (Y): 4586559

Classificació

Número de fitxa 08240 - 108
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1930
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 9067203CF9896N0001UD
Autoria de la fitxa Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: ds., 18/01/2025 - 18:43

Descripció

Es tracta de dues naus contigües amb una teulada a dues vessants cadascuna i amb el carener perpendicular a la façana principal. Van ser construïdes utilitzant la combinació de paredat de maçoneria i elements de maó, característic d'edificis fabrils de finals del segle XIX i començament del XX. La composició de les façanes varia en cada nau, però ambdues mantenen una marcada simetria en la distribució de les obertures.

La nau principal compta amb un portal més gran, format per tres arcs rebaixats concèntrics emmarcats amb maons disposats en sardinell, un recurs decoratiu. A la resta del primer pis, s'obren tres finestres enreixats, també emmarcats amb maó. Al primer pis destaca un gran finestral d'arc rebaixat, segmentat per pilars, que segueix l'ús del maó com a element decoratiu. A partir d'aquest element es disposen franges decoratives horitzontals del mateix material.

L'altre nau presenta els mateixos elements arquitectònics, però amb un portal de dimensions més reduïdes i les finestres laterals actualment tapiades. Al primer pis, es conserven tres grans finestres similars als de la nau principal.

Observacions:

Avui dia, Cal Benach es conserva com a testimoni del passat industrial i bèl·lic de Sant Sadurní d'Anoia.

Història

L'empresa 'Maquinaria Moderna para Construcciones y Obras Públicas' es dedicava sobretot a la fabricació de tractors eruga. L'origen d'aquesta empresa es remunta a la dècada de 1920, quan la família Busquets va iniciar la fabricació de segadores mecàniques motoritzades. Quan va esclatar la Guerra Civil va ser cooperativitzada pels seus treballadors.

La producció de l'empresa Maquinària Moderna, convertida el 1937 en la Fàbrica Z, es va centrar inicialment en l'adaptació dels tractors eruga en vehicles aptes per a la guerra. Així, es construïen carros de combat i es reparaven carros que la República havia adquirit de la URSS. També blindava camions Chevrolet.

El conjunt era conegut com a Can Benach, tot i que era propietat de la família Busquets de Sant Sadurní. Benach i Torrents era un dels dos enginyers que van portar el projecte endavant un cop començada la guerra. Aquest enginyer va conviure inicialment amb la nova administració republicana, forçat més per les circumstàncies que no pas per la identificació ideològica amb la causa, però va desaparèixer sobtada i misteriosament al cap d'uns mesos.

Al final de la Guerra Civil va ser desmantellada, traslladant-se la maquinària a Besanó (Gironès) per iniciativa de l'alcalde anarquista Josep Casas Borràs. El 22 de gener de 1939 pilots nazis de Junkers van deixar anar 3 bombes sobre el casc urbà de Sant Sadurní, mentre altres avions bombardejaren les afores. Les bombes van caure als carrers Montserrat (prop de cal Montardit), al carrer Marc Mir (prop de la Fonda Neus) i en un solar prop de l'Hospital. L'edifici de la fàbrica segueix intacte sent avui en dia magatzem de la cava Juvé i Camps.

Va ser un dels dos refugis antiaeris existents a Sant Sadurní, juntament amb el de la Plaça Era d'en Guineu.

Bibliografia

PUJADÓ, Judit (2006). Contra l'oblit: els refugis antiaeris poble a poble. Biblioteca Serra d'Or. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, S.A.; n. 1 edició.

Enllaços d'interès:

[Memòria de la Guerra Civil. Els tancs de la Fàbrica Z](#)
[La fàbrica de Cal Benach](#)

